

تأملی بر مسایل و مشکلات شهرهای جدید با تأکید بر شهر جدید رامشمار (زابل)

خدارحم بزی

دانشیار گروه جغرافیا- دانشگاه گلستان

Email:kh.bazi@yahoo.com

چکیده

گسترش شهر نشینی، توسعه شهرهای موجود، ظهور شهرهای جدید و وقوع تحولات عمیق در سیما و کالبد شهرها از جمله مهمترین رویدادهای دو قرن اخیر محسوب می شوند. نتیجه آشکار انقلاب صنعتی و رشد اقتصادی مبتنی بر سرمایه در کشورهای غربی، وقوع چنین رویدادی بوده و این رخداد پس از رواج صنعت و توسعه شیوه سرمایه داری به سایر سرزمین ها از جمله کشورهای توسعه نیافته نیز راه یافت. بدون تردید پدید آمدن تراکم جمعیتی ناشی از شیوه جدید زندگی، بر کلیه جنبه های حیات فردی و اجتماعی مردمان تأثیرات شگرفی داشته و دست اندرکاران امر را در حوزه های عمل و تئوری مشغول خویش ساخته است. همایش ها و سمینارهای مختلفی که در این زمینه برگزار شده و می شوند، شاهی بر اهمیت مسأله و تلاشی در جهت ارائه راهکارهای جدید و حتی اصلاحاتی کلی در امر شهرسازی و شهرهای جدید است. این مقاله با مطالعه و آنالیز مسایل و مشکلات شهرهای جدید و ویژه بررسی موردی شهر جدید رامشمار در مجاورت شهر زابل به کنکاش در زمینه تنگناهای شهرهای جدید و وضعیت این شهر و آرایه راهکارهای لازم پرداخته است.

واژگان کلیدی: شهرهای جدید، مسایل و مشکلات، شهر جدید رامشمار.

مقدمه

با توجه به رشد روز افزون جمعیت کشور ایران و اینکه اکثر جمعیت فعلی آن از روستاها به شهرها و از شهرهای کوچک به شهرهای بزرگ مهاجرت می کنند و این موضوع یکی از مشکلات شاخص کشورهای جهان سوم از جمله ایران می باشد، یعنی شکلی از شهرگرایی در بین مردم روستاها و شهرهای کوچک ایران و بخصوص جوانان مطرح می باشد که اکثراً در جهت پیدا کردن شغل مناسب و دستیابی به امکانات رفاهی شهری و به طور کلی دستیابی به خدمات شهری، دست به مهاجرت به شهرها می زنند. این گونه مهاجرت ها به شهرها، دولت را مجبور به سرمایه گذاری در بخش خدمات شهری کرده و عملاً سهم سرمایه گذاری در بخشهای تولیدی مثل بخشهای کشاورزی و صنعتی را کاهش داده است و باعث شده تا دولتها به فکر ایجاد شهرهای جدید در مناطق مختلف بیفتند، یعنی به نوعی شهرهای جدید را حلال مشکلات روز افزون کلان شهرها دانسته و این را بهترین راه حل دانسته و در ایجاد آنها اهدافی را نیز دنبال کرده اند، از جمله جذب سر ریز جمعیت شهرهای بزرگ و ایجاد فرصتهای شغلی جدید، حل مشکلات ترافیکی و مشکلات مربوط به نحوه توزیع خدمات شهری در بین ساکنان شهرها و سایر موارد مورد نظر برنامه ریزان شهری که به آنها در این موارد میتواند کمک کننده باشد. برای دستیابی به چنین هدفی باید از ابتدا مطالعات دقیق در مورد وضعیت و شرایط فعلی انسانی و طبیعی منطقه صورت گیرد تا با توجه به استعدادهای بالقوه و بالفعل این گونه مناطق در جذب جمعیت شهری آن اقدامات لازم را انجام دهند.

مبانی نظری ایجاد شهرهای جدید

شهر جدید یک پدیده جدید اجتماعی- انسانی است که توسط دولت و با مشارکت مردم و از طریق مدیریت منطقه ای احداث می گردد. از این روست که نسبت به شهرهای بزرگ متروپل، کنترل و برنامه ریزی شده تر، است.